

Бєлєвський Ігор Тимофійович

Київський національний університет технологій та дизайну (м. Київ)

Наукова керівниця — к.е.н., доцент Бунда О.М.

ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

У ХХІ столітті стрімкий розвиток цифрових технологій, зокрема штучного інтелекту (ШІ), став одним із ключових драйверів трансформації світової економіки. Глобалізація, яка вже давно перестала бути виключно економічним процесом, дедалі тісніше переплітається з технологічними змінами, створюючи нову реальність для бізнесу, ринків праці, торгівлі та міжнародної конкуренції. ШІ відіграє вирішальну роль у цій трансформації, змінюючи правила гри для всіх учасників світової економіки.

ШІ суттєво впливає на продуктивність праці та ефективність виробництва. Компанії, що впроваджують ШІ у свої бізнес-процеси, отримують конкурентні переваги, знижуючи витрати, прискорюючи логістику, автоматизуючи рутинні операції та аналізуючи великі обсяги даних для прийняття стратегічних рішень (Brynjolfsson & McAfee, 2024). В умовах глобалізації економіки це означає, що ті підприємства, які першими інтегрують ці технології, мають шанс закріпити за собою провідні позиції на ринку.

Водночас ШІ впливає на структуру зайнятості. Глобалізація й автоматизація спричиняють зникнення традиційних робочих місць у деяких секторах, особливо у виробництві та сфері обслуговування. У країнах, що розвиваються, де дешева робоча сила донедавна була ключовим фактором конкурентоспроможності, ШІ створює нові виклики (Schwab, 2020). Виникає ризик так званого “цифрового розриву”, коли держави, які не мають доступу до сучасних технологій або не можуть ефективно їх впровадити, залишаються на периферії світової економіки.

Окрім економічних аспектів, необхідно враховувати вплив ШІ на міжнародну торгівлю та глобальні ринки (World Bank, 2023). Застосування алгоритмів прогнозування попиту, динамічного ціноутворення та персоналізованих маркетингових стратегій дозволяє транснаціональним компаніям точніше і оперативніше орієнтуватися на потреби різних ринків. Це сприяє більш гнучкому

адаптуванню до мультикультурного середовища.

ШІ розвивається швидше, ніж встигають адаптуватися міжнародні норми і стандарти. Наразі відсутнє єдине глобальне регулювання в цій сфері, що створює простір для зловживань, посилення монополій та ескалації технологічної нерівності (OECD, 2022). ШІ не лише змінює економічну логіку на мікро- та макрорівнях, а й формує нову архітектуру глобалізованого світу (UNCTAD, 2021). Для збереження економічної стабільності та інклюзивного розвитку необхідно забезпечити доступ до ШІ на глобальному рівні, інвестувати в цифрову освіту та формувати етичні принципи використання технологій.

Отже, вплив ШІ проявляється в оптимізації виробничих процесів, зміні структури зайнятості, трансформації міжнародної торгівлі та зростанні потреби в глобальному технологічному регулюванні.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Brynjolfsson, E., & McAfee, A. (2024). *The Second Machine Age: Work, Progress, and Prosperity in a Time of Brilliant Technologies*. W.W. Norton & Company.
2. OECD. (2022). *AI and the Future of Skills*. <https://www.oecd.org/education/ai-future-skills>
3. Schwab, K. (2020). *The Fourth Industrial Revolution*. World Economic Forum.
4. UNCTAD. (2021). *Technology and Innovation Report 2021: Catching Technological Waves – Innovation with Equity*. <https://unctad.org>
5. World Bank. (2023). *World Development Report 2023: Data for Better Lives*.